

SiRM Insight januari 2025

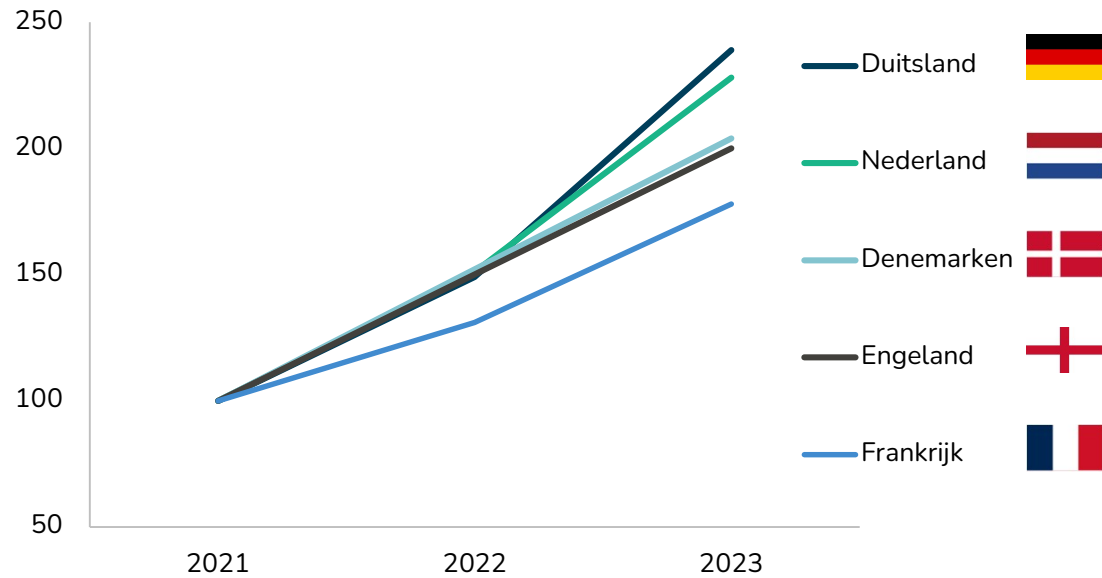
Tekort aan geneesmiddelen – Nederland is niet uniek

- Geneesmiddeltekorten halen met enige regelmaat het nieuws. Als oorzaak wordt dan vaak gesteld dat Nederland te weinig betaalt voor geneesmiddelen, met name voor generieke geneesmiddelen vanwege het preferentiebeleid. Maar is Nederland wel zo uniek?
- Als het tekort te wijten is aan specifiek Nederlands beleid, zou je verwachten dat het buitenland geen, of in ieder geval minder geneesmiddeltekorten kent.
- De signalen wijzen juist op vergelijkbare problemen met geneesmiddeltekorten.
- We vonden helaas geen bronnen om geneesmiddeltekorten tussen landen systematisch te vergelijken. Ieder land heeft eigen definities van een tekort en daardoor zijn de aantallen niet vergelijkbaar.
- Het viel ons wel op dat, gegeven hun eigen definities, alle vijf landen om ons heen een vergelijkbare forse stijging van de geneesmiddeltekorten ervaren. Vanaf 2021 ongeveer 80% voor Frankrijk en 140% voor Duitsland. Voor Nederland was dat bijna 130%. België, Engeland en Denemarken lagen daar tussenin.

- Voor drie specifieke tekorten die in 2024 de Nederlandse pers haalden (isosorbide mononitrat, prednisolon, salbutamol), vonden we dat de meeste andere landen ook een tekort hadden. Het kan zelfs andersom: terwijl in Duitsland, Frankrijk en Denemarken het tekort aan hydrocortison in de publiciteit was, was dat middel in Nederland wel leverbaar.
- We zien hierin aanwijzingen dat het preferentiebeleid an sich waarschijnlijk niet de hoofdoorzaak is van de tekorten in Nederland. Aangezien we met het preferentiebeleid jaarlijks €600-800 miljoen besparen, moeten we niet lichtzinnig denken over afschaffing ervan.

In de landen om ons heen was overall een sterke stijging van geneesmiddelentekorten in de periode 2021-2023

Relatieve stijging van geneesmiddelentekorten per land
[index, 2021 = 100]



Meldingen van geneesmiddelentekorten stijgen ook elders (let op manier van meten en definities van tekorten verschillen tussen landen)

- NEDERLAND:
Het aantal geneesmiddelentekorten in Nederland over 2023 is hoger dan ooit. KNMP Farmanco telt een aantal van 2.292 in het afgelopen jaar, tegenover 1.514 in 2022. (in 2021 1.007)
 - $2.292/1.514 = 1,51$ (2022-2023)
 - $2.292/1.007 = 2,28$ (2021-2023)
- DUITSLAND: 597 in 2021; 960 in 2022; 1426 in 2023 :
[Lieferengpässe bei Medikamenten erreichen neuen Höchstwert | BR24](#) (29-01-2024)
 - $1.426/960 = 1,49$ (2022-2023)
 - $1.426/597 = 2,39$ (2021-2023)
- FRANKRIJK: Volgens het Nationaal Agentschap voor de Veiligheid van Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (ANSM) zijn er in 2023 in Frankrijk bijna 5.000 meldingen van voorraadtekorten of aanbodspanningen geregistreerd. 4.925 om precies te zijn, een aantal dat de afgelopen jaren steeds verder is toegenomen. In 2022 en 2021 waren er respectievelijk 3.761 en 2.760 waarschuwingen geregistreerd. <https://www.capital.fr/economie-politique/penurie-des-medicaments-notre-tableau-des-ruptures-de-stock-en-temps-reel-1477879> (21-2-2024)
 - $4.925/3.761 = 1,31$ (2022-2023)
 - $4.925/2.760 = 1,78$ (2021-2023)
- In ENGELAND:
volgens "The Guardian" zou het om een 100% toename gaan in de periode jan 2022-jan 2024
<https://www.theguardian.com/society/2024/jan/14/nhs-medicines-shortage-putting-lives-at-risk-pharmacists-warn> (14-1-2024)
- DENEMARKEN:
De afgelopen jaren is het aantal leveringsgevallen waarbij een fabrikant of importeur meldt dat een geneesmiddel mogelijk in back-order staat, aanzienlijk toegenomen. In 2021 waren er 142 gevallen per kwartaal, en in 2023 290 gevallen per kwartaal. Een verdubbeling dus.
<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/sjaelland/medicinmangel-presser-patienter-og-laeger-helt-uholdbart> (26-10-2023)